

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	11
1. INTRODUCERE	17
2. PRODUCTIVITATEA MUNCII – FACTOR DETERMINANT AL COMERȚULUI INTERNAȚIONAL.....	23
2.1. Costurile comparative și productivitatea muncii	24
2.2. Avantajul comparativ în teoria lui David Ricardo.....	26
2.2.1. Avantajul comparativ, costurile de oportunitate și productivitatea muncii.....	28
2.2.2. Producția, prețurile și posibilitățile de consum	31
2.3. Productivitatea muncii determină nivelul salariilor	33
2.3.1. Prețuri și salarii.....	33
2.3.2. Nivelul salariilor reale	36
2.3.3. Efecte ale modificării productivității.....	38
2.4. Dezvoltări ale modelului ricardian.....	39
2.4.1. Cazul mai multor produse.....	40
2.4.2. Cazul mai multor țări	43
2.4.3. Cazul mai multor produse și mai multor țări	45
2.5. Cursul valutar și avantajul relativ	47
2.6. Avantajul relativ și costurile de transport	48
2.7. Indicatori de măsurare a specializării internaționale.....	51

3. TEORIA LUI HECKSCHER ȘI OHLIN. ABUNDENȚA RELATIVĂ A FACTORILOR DE PRODUCȚIE.....	53
3.1. Funcții de producție și venituri de scară	53
3.2. Intensitatea și abundența factorilor de producție	57
3.2.1. Intensitatea factorilor de producție.....	57
3.2.2. Abundența factorilor de producție	60
3.3. Modelul Heckscher-Ohlin.....	61
3.3.1. Înzestrarea țărilor cu factori de producție	63
3.3.2. Prețurile factorilor și ale mărfurilor	67
3.3.3. Dezvoltarea modelului și verificarea empirică.....	70
3.4. Cererea reciprocă și schimburile comerciale internaționale..	78
3.4.1. Cererea într-o economie închisă.....	78
3.4.2. Preferințele sociale și bunăstarea	80
3.4.3. Cererea reciprocă și curba schimburilor.....	84
4. COMERȚUL INTERNAȚIONAL ȘI TEHNOLOGIA	89
4.1. Modelul decalajului tehnologic	90
4.2. Teoria ciclului produsului	94
4.3. Curbele învățării și comerțul internațional	104
5. COMERȚUL INTERNAȚIONAL ȘI CREȘTEREA ECONOMICĂ.....	111
5.1. Efectele creșterii asupra comerțului exterior.....	111
5.2. Creșterea economică, consumul, producția și comerțul internațional	114
5.2.1. Creșterea economică, consumul și comerțul internațional.	114
5.2.2. Creșterea economică, producția și comerțul internațional.	115
5.3. Modificarea cantitativă și calitativă a stocului de factori de producție, creșterea economică și comerțul internațional	116

Cuprins

5.3.1. Modificarea cantitativă a stocului de factori de producție, creșterea economică și comerțul internațional	116
5.3.2. Progresul tehnic	120
5.4. Efectele comerțului exterior asupra creșterii economice ..	125
6. COMERȚUL INTERNAȚIONAL ȘI CONCURENȚA IMPERFECTĂ.....	135
6.1. Economii de scară și costurile de producție	135
6.1.1. Costurile de producție totale	136
6.1.2. Costurile medii ale producției	137
6.1.3. Costurile marginale de producție.....	139
6.2. Teoria concurenței imperfecte.....	140
6.2.1. Oligopolul și schimburile internaționale.	141
6.2.2. Competiția monopolistă și comerțul internațional	146
6.3. Schimburile inter- și intraindustriale.....	150
6.3.1. Verificarea empirică a schimburilor intraindustriale	151
6.3.2. Efectele subvențiilor de export.	154
6.4. Comerțul internațional cu bunuri diferențiate și servicii....	156
6.4.1. Concurență imperfectă pe piețele mondiale.	156
6.4.2. Comerțul internațional cu bunuri diferențiate	162
6.4.3. Efecte ale modificării preferințelor	168
6.5. Efectele barierei netarifare în comerțul internațional..	169
6.5.1. Contingentele la import	169
6.5.2. Echivalentul vamal al unei norme de calitate aplicate cu scop protecționist	170
6.6. Comerțul internațional cu servicii.....	173
6.6.1. Cerința menținerii identității	173
6.6.2. Cerința păstrării identității și comerțul internațional cu servicii.....	175
6.7. Cercetări empirice	179
6.7.1. Diferențe privind caracteristicile de calitate ale produselor	179
6.7.2. Efectele obstacolelor cantitative la import asupra calității și prețurilor mărfurilor importate	179

7. DEPLASAREA INTERNAȚIONALĂ A FACTORILOR DE PRODUCȚIE	181
7.1. Deplasarea internațională a capitalului	182
7.1.1. Arbitrajul	183
7.1.2. Deplasarea capitalului în modelul ricardian.....	186
7.1.3. Deplasarea capitalului în modelul Heckscher-Ohlin .	192
7.1.4. Efectele dinamice ale deplasărilor internaționale de capital	194
7.2. Producția multinațională și taxarea transnațională.....	196
7.3. Deplasarea internațională a forței de muncă	202
8. TAXELE VAMALE ȘI COMERȚUL INTERNAȚIONAL	207
8.1. Argumente ale protecției vamale	207
8.2. Efectele taxelor vamale	210
8.2.1. Cazul unei țări mici	210
8.2.2. Cazul a două țări mari	212
8.2.3. Efectul taxei vamale asupra raportului de schimb	214
8.3. Politica vamală	217
8.3.1. Impunerea vamală optimă.....	217
8.3.2. Taxe vamale de retorsiune	223
8.4. Taxa vamală efectivă.....	226
8.4.1. Calculul taxei vamale efective	227
8.4.2. Evidențierea efectului taxelor vamale asupra produsului finit și celui intermediar.....	232
8.5. Rezultate empirice	233
8.5.1. Cercetări în legătură cu taxele vamale	233
8.5.2. Cercetări referitoare la rata protecției efective	234
8.5.3. Cercetare empirică privind efectele unei impuneri vamale optime implicite	235
9. COMERȚUL INTERNAȚIONAL ȘI INTEGRAREA ECONOMICĂ.....	241
9.1. Trepte ale integrării economice	241
9.2. Efectele zonei de liber schimb.....	242

Cuprins

9.2.1. Cazul unei țări mici	243
9.2.2. Cazul unei țări mari.....	247
9.3. Efectele uniunii vamale	250
9.3.1. Particularități față de zonele de liber schimb	250
9.3.2. Echilibrul schimburilor în condițiile unei uniuni vamale	251
9.3.3. Curba ofertei de export pentru o uniune vamală ..	253
9.4. Alte efecte ale relațiilor comerciale preferențiale.....	256
9.5. Rezultate ale studiilor empirice privind efectele acordurilor preferențiale	259
10. MODELUL BALANȚEI DE PLĂȚI.....	263
10.1. Definiție	263
10.2. Echilibrul.....	265
10.2.1. Contul curent și venitul național.	268
10.2.2. Soldurile balanței curente și a capitalurilor – două fațete ale aceleiași medalii	270
10.3. Comerțul internațional „intertemporal“	271
10.4. Mobilitatea capitalului, ratele de schimb și politicile interne.....	279
10.4.1. Modelul Fleming-Mundell.	279
10.4.2. Politica monetară în condițiile ratei de schimb flexibile.	282
10.4.3. Politica fiscală în condițiile ratei de schimb flexibile.....	283
10.5. Efectul modificării cursului valutar asupra balanței curente. Studiu de caz.....	284
11. TEORII PRIVIND FORMAREA RATEI DE SCHIMB...293	
11.1. Teorii ce pornesc de la factori din economia reală.....	296
11.1.1. Teoria parității puterilor de cumpărare	296
11.1.2. Teoria veniturilor	297
11.2. Teorii ce pornesc de la factori de natură financiară.....	297
11.2.1. Teoria parității ratelor dobânzilor	297

Economie internațională

11.2.2. Teoria portofoliilor de active financiare	298
11.2.3. Teoria „monetaristă“ a cursului valutar	298
11.2.4. Modelul lui Dornbusch	299
11.2.5. Modele dinamice de portofoliu	299
11.3. Teorii netradiționale.....	300
11.3.1. Modele bazate pe așteptări raționale	300
11.3.2. Modelul primei de risc	300
11.3.3. Ipoteza noilor informații	301
11.3.4. Baloanele speculative raționale	302
11.3.5. Ipoteze privind așteptările neraționale.....	303
11.4. Incertitudinea și așteptările în tranzacțiile internaționale. Studiu de caz	304
11.4.1. Așteptările și ratele beneficiului	305
11.4.2. Incertitudinea și atitudinea față de risc	306
11.4.3. Așteptările și rata schimbului	310
BIBLIOGRAFIE	313